

[Ministeren for offentlige arbejder.]

lægge ikke tariffmæssig arbejds løn til grund for sit bud, er det ret naturligt, om organiserede mestre på forhånd opgiver at konkurrere med ham. Kommissionen vil dog anbefale, at organisationerne, når det er muligt, i stedet for at forbyde deres medlemmer at deltage i konkurrence nøjes med at gøre deltagelse betinget af, at også den uorganiserede mesters bud kan begæres udskudt, hvis det er for lavt.“

I betænkningen udtales videre side 15:

„At en organisation forbyder deltagelse i konkurrence med et medlem af en anden faglig organisation, bør efter kommissionens mening i almindelighed ikke anses tilladeligt. Hvis de i det foregående omtalte regler om udskydning af bud gennemføres, vil det være naturligt, om aftaler indgås mellem organisationer angående adgang for enhver af dem til at begære udskydning også af bud, som medlemmer af de andre afgiver.“

Denne sidste udtalelse, sammenholdt med de klare udtalelser om de uorganiseredes stilling, og den omstændighed, at det motiv, der har begrundet kommissionens stilling til de uorganiserede, ikke kan anvendes på medlemmer af udenforstående faglige organisationer, synes at forudsætte, at der, for at en organisation kan begære udskydning af bud, der er afgivet af medlemmer af andre faglige organisationer, må bestå aftale herom mellem organisationerne. Det ses ligeledes, at der indenfor licitationsordningen ikke i almindelighed er adgang for en organisation til at pålægge sine medlemmer at tage forbehold mod at byde sammen med andre organiserede håndværkere.

I overensstemmelse hermed har prismyndighederne steds inddraget det standpunkt, at hvor licitationserklæring er underskrevet, har en organisation ikke hjemmel til at begære udskydning af tilbud fra medlemmer af sådanne andre faglige organisationer, med hvilke der ikke er truffet aftale herom.

Når man har ment at måtte fortolke kommissionsbetænkningens udtalelser på denne måde, er det også ud fra det synspunkt, at denne fortolkning må anses for bedst stemmende med den nye licitationsordnings forudsætninger, nemlig at konkurrenceregulering ikke må være obligatorisk, og at hidtidige konkurrenceregulerende bestemmelser

må søges lempet. Det modsatte standpunkt ville indebære, at medlemmer af organisationer, som ønsker fri konkurrence, kunne tvinges ind under konkurrenceregulerende bestemmelser.

Anderledes forholder det sig i tilfælde, hvor licitationserklæring ikke er forelagt, idet prismyndighederne i sådanne tilfælde i konsekvens af en af Højesteret i 1949 afsagt dom ikke har ment at kunne modsætte sig bestemmelser, hvorefter en organisations medlemmer betinger afgivelse af tilbud af, at bygherren ikke modtager tilbud fra udenforstående, herunder også medlemmer af andre faglige organisationer, med hvilke der ikke består aftale om samarbejde ved licitationer, f. eks. medlemmer af Byggefagenes kooperative Landssammenslutning.

Med hensyn til de andre af mig nævnte bestemmelser om, at organisationens medlemmer skal gøre antagelsen af deres tilbud betinget af, at bygherren ikke med hensyn til andre fag entrerer med visse nærmere angivne kredse af mestre, udtaler kommissionen:

„Det findes at måtte anses tilladeligt, om et fags organisation kræver licitationsbud betinget af, at arbejdet i et andet fag ikke overdrages en mester, der benytter medhjælp i sin virksomhed, men som ikke er medlem af nogen faglig organisation.“

Kommissionen har således forudsat, at et forbehold mod samarbejde på byggepladsen alene kan rettes imod visse uorganiserede virksomheder.

I de første år efter licitationsordningens indførelse tog medlemmer af organisationer, der anvendte konkurrenceregulerende bestemmelser, i en række tilfælde, hvor licitationserklæring var nægtet underskrevet, forbehold mod at byde sammen med kooperative virksomheder. Det samme skete i enkelte tilfælde, hvor licitationserklæring var underskrevet. Medens prisdirektoratet i de sidstnævnte tilfælde kunne skride ind overfor en sådan fremgangsmåde, anså direktoratet som nævnt ikke dette for muligt, når licitationserklæring var nægtet underskrevet. Dette i forbindelse med, at der i praksis viste sig at være nogen uklarhed med hensyn til spørgsmålet om adgangen til udskydning af bud afgivet af kooperative virksomheder i tilfælde, hvor licitationserklæring var underskrevet, var baggrunden